

Bestämmelser för räddningstjänstpersonal i beredskap, RiB 17

1. Inledande bestämmelser

§ 1 Tillämpningsområde

Om inte annat följer av lag, förordning eller statlig myndighetsföreskrift, ska dessa bestämmelser – fortsättningsvis kallade avtalet – tillämpas på arbetstagare som är anställd för beredskapstjänst inom räddningstjänsten.

Med beredskapstjänst avses då arbetstagare står till arbetsgivarens förfogande för att vid behov inom angiven anspänningstid kunna utföra arbete.

Anmärkning

Arbetskyldighet omfattar sådan tid då arbetstagaren har beredskap samt därutöver vid sådan övning och utbildning som har varit föremål för överläggning.

§ 2 Allmänna åligganden

Arbetstagare är skyldig

att fullgöra samtliga arbetsuppgifter som ligger inom räddningstjänstens kompetensområde, genomgå utbildning, kompetensutveckling eller övning som arbetsgivaren anvisar samt i övrigt fullgöra de arbetsuppgifter som stadgas i instruktion för räddningsstyrkan eller som i enlighet härmed anvisas av befäl,

att fullgöra insatser föranledda av bestämmelserna i gällande Lag om skydd mot olyckor (2003:778) 1 kap. § 2,

att upprätthålla arbetsförmåga enligt lokal riktlinje, lag, förordning eller statlig myndighetsföreskrift samt att omedelbart anmäla till räddningschefen eller dennes ställföreträdare när tjänstgöringshinder på grund av sjukdom eller annat förhållande utom arbetstagarens kontroll uppstår, samt när arbetstagaren kan återgå i tjänstgöring. Arbetsgivaren kan begära att arbetstagaren lämnar ett skriftligt intyg om orsak till tjänstgöringshinder.

Anmärkning

Intyget ska vara utfärdat av exempelvis läkare eller Försäkringskassan.

§ 3 Intyg om arbetsförmåga och hälsoundersökningar

Om arbetsgivaren så begär, är arbetstagare i samband med anställandet eller eljest skyldig att avlämna av läkare utfärdat intyg om tjänstbarhet. Kostnaden för sådant intyg ersätts av arbetsgivaren.

Under anställningen är arbetstagaren efter särskild uppmaning av arbetsgivaren skyldig att regelbundet genomgå hälsoundersökningar som är nödvändiga för bedömning av arbetstagarens hälsotillstånd med hänsyn till uppdraget (arbetets innehåll).

Arbetstagaren får ersättning enligt § 5 mom. 1 för den tidsåtgång som undersökning enligt andra stycket föranleder.

2. Ersättningar

§ 4 Beredskapstjänst

Mom. 1 För beredskapstjänst som fullgörs i beredskapsstyrka utges ersättning med

16 procent av ersättningen per timme enligt § 5 mom. 1.

Anmärkningar

1. Arbetstagaren bör inte beordras till beredskapstjänst mer än var tredje vecka i genomsnitt per 12-månaders period. Förläggning av timmarna sker vanligen veckovis, men kan även ske i del av vecka och/eller dygn. Om arbetstagaren så önskar bör timmarna inte förläggas på fler än elva perioder om 24 timmar per månad.
2. Vid beredskap under tid kl. 00.00–24.00 julafton, juldagen, annandag jul, nyårsafton, nyårsdagen, långfredagen, påskafton, påskdagen, annandag påsk, pingstafton, pingstdagen, midsommarafton och midsommardagen utges ersättning med 200 procent av den ordinarie ersättningen enligt detta moment.

Mom. 2 Beredskapsskyldighetens omfattning ska anges i särskild av arbetsgivaren fastställd tjänstgöringslista, efter överläggningar med lokal arbetstagarorganisation.

Anmärkning

Arbetstagare må medges byta beredskapstjänst med annan arbetstagare, varvid ska iakttas att byte sker inom respektive specialtjänster, exempelvis bilförare byter med bilförare. Sådant byte ska godkännas av räddningschefen eller dennes ställföreträdare.

Mom. 3 Vid beredskapstjänst under veckan då midsommarhelgen infaller, samt 7 följande veckor, utges ett tillägg med 35 procent av ersättningen per timme enligt mom. 1.

Mom. 4 Ansvarig förman får ett tillägg med 10 procent av ersättningen per timme enligt mom. 1 om inte lokalt kollektivavtal föreskriver annan ersättning för sådant ansvar.

Anmärkning

Vid bestämmande av storleken på förmanstillägget ska hänsyn tas till arbetstagares kompetens som räddningsledare.

§ 5 Tjänstgöring

Mom. 1 Vid tjänstgöring utgår ersättning per timme

fr.o.m. 2017-05-01 med

159,50 kronor x det fastställda utrymmet i procent enligt anmärkning 1

fr.o.m. 2018-05-01 med

ersättningen per 2017-05-01 x det fastställda utrymmet i procent enligt anmärkning 1.

Anmärkningar

1. Centrala parter ska fastställa utrymmet enligt momentet för 2017 och 2018 som ska tillföras RiB 17. Fastställandet ska ske i anslutning till att avtalsförhandlingarna mellan berörda arbetsgivarorganisationer och IF Metall inom den internationellt konkurrensutsatta sektorn har slutförts. Utrymmet utgörs av det fastställda utrymmet för IF Metall respektive år.

2. Ersättningen i moment 1 avrundas till närmast högre jämna tio ören.

Mom. 2 Vid tjänstgöring som föranletts av larm utgår för första timmen ersättning med

175 procent av ersättningen per timme enligt mom. 1.

Påbörjad första timme ska räknas som hel timme.

För andra timmen och därpå följande timmar till dess att tjänstgöringen avslutats utgår en ersättning med

140 procent av ersättningen per timme enligt mom. 1.

Anmärkning

Ersättning enligt samtliga moment i denna bestämmelse utges fr.o.m. tidpunkten för larm eller påbörjande av tjänstgöring till dess vederbörande chef förklarar tjänstgöringen avslutad.

§ 6 Säkerhetsvakt

Vid tjänstgöring som säkerhetsvakt utges ersättning enligt § 5 mom. 1 om inte lokalt kollektivavtal föreskriver annan ersättning för uppdraget.

Anmärkningar

1. Med säkerhetsvakt avses ambulerande tjänst eller tjänst på anvisad plats i förebyggande syfte, exempelvis vakt vid offentlig tillställning, svetsvakt, vakt vid hantering av farligt gods eller liknande.
2. Tjänstgöring som säkerhetsvakt sker frivilligt.
3. Ersättning utges till dess vederbörande chef förklarar tjänstgöringen avslutad alternativt angiven tidpunkt.

§ 7 Särskilt ansvar/arbetsuppgift

Arbetstagare som tilldelas särskilt ansvar eller arbetsuppgift ges ett tillägg vars storlek bestäms genom lokalt kollektivavtal eller enskild överenskommelse.

§ 8 Utbildning och övning

Mom. 1 Arbetstagare som beordras att i sin anställning genomgå utbildning eller annan kompetensutveckling inom verksamhetsområdet har rätt till ersättning enligt § 5 mom.1.

Anmärkningar

1. För arbetstagare som i sin huvudanställning har en timlön (inkl. semesterersättning) som överstiger ovan nämnda timlön utges istället ersättning för förlorad arbetsinkomst, dock med högst 200 procent av ersättningen enligt § 5 mom. 1 per utbildningstimme som skulle ha ersatts enligt detta moment.
2. Vid utbildning och kompetensutveckling utges ersättning som är högre än timlönen endast efter att arbetstagaren inkommit med dokumentation som styrker den förlorade arbetsinkomsten.
3. Arbetstagare, som i sin huvudsysselsättning är att betrakta som enskild företagare, erhåller ersättning enligt enskild överenskommelse som träffats innan utbildningen har inletts.

Mom. 2 Vid genomgång av icke schemabunden tid (distansutbildning) i MSB:s grundutbildning – Grundkurs för räddningsinsats, beslutar arbetsgivaren om utbildningspremie efter överläggningar med lokal arbetstagarorganisation. Ersättningen utbetalas enligt lokal överenskommelse dock senast efter genomförd och godkänd utbildning, med lägst 2 000 kronor per studievecka/studiepoäng som studieplanen omfattar.

För övrig utbildning eller annan kompetensutveckling som arbetstagaren beordras genomgå och som helt eller delvis består av icke schemabunden tid (distansutbildning) beslutar arbetsgivaren om utbildningspremie. Sådan utbildningspremie utges efter genomförd och godkänd utbildning. Innan arbetsgivaren

bestämmer om utbildningspremiens storlek ska överläggningar genomföras med lokal arbetstagarorganisation.

Mom. 3 Arbetstagare som reser i samband med utbildning eller annan kompetensutveckling får färdtidsersättning enligt förutsättningar i detta moment.

Färdtidsersättning utges inte då arbetstagare färdas på tid som utgör ordinarie arbetstid i huvudanställningen.

Färdtidsersättning utges enligt följande.

	För de första 10 timmarna under en kalendervecka, för vilka ersättningen ska utges	För tid därutöver under kalenderveckan
% av timlönen enligt § 5 mom. 1	53 %	80 %

I ersättningen ingår semesterlön och semesterersättning med belopp som förutsätts i semesterlagen (SemL).

Väntetid som föranleds av tillfälligt uppehåll eller avbrott i färden (tågbyte eller annat byte av färdmedel) likställs med färdtid.

Färdtidsersättning utges endast för färdtid och i föregående stycke nämnd väntetid, som sammanlagt varar under minst 30 minuter.

Färd- och väntetid summeras per kalendervecka, summan avrundas uppåt till närmaste hel- eller halvtimme.

Färdtidsersättning utges inte för sådan tid mellan kl. 22.00–06.00 då arbetstagaren disponerar sovplats på färdmedlet.

Färdtid utges endast för färdtid och väntetid som är försvarlig med hänsyn till den avsedda förrättningen, resekostnaden och kommunikationsmöjligheterna.

Vid utbildning eller annan kompetensutveckling utanför den vanliga verksamhetsorten utges dessutom traktamente och reseersättning.

Anmärkning

Med den vanliga verksamhetsorten avses detsamma som i traktamentsavtalet.

Mom. 4 Övning ersätts enligt § 5 mom. 1.

§ 9 Ersättning vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom

Om arbetsförmågan är helt nedsatt på grund av sjukdom enbart i anställningen som deltidsbrandman och sjukpenning ej utges enligt socialförsäkringsbalken, utges ersättning motsvarande 77,6 procent av beredskapsersättning som annars skulle ha utgetts, dock längst till och med den 120:e kalenderdagen i sjukperioden.

Anmärkning

Bestämmelsen gäller i väntan på förändrad tillämpning hos Försäkringskassan. För det fall Riksdagen beslutar om införande av ny beräkningsfaktor vid fastställande av dagersättning från Försäkringskassan tillämpas den nya förmånsnivån vid beräkning av ersättning enligt denna bestämmelse.

§ 10 Under graviditet

Då gravid arbetstagare enbart i anställningen som deltidsbrandman och som på grund av regler i arbetsmiljölagstiftningen inte kan tjänstgöra i uttryckningsstyrka, samt då arbetsgivaren bedömer att omplaceringsmöjlighet saknas, utges ersättning motsvarande 77,6 procent av beredskapsersättning. Detta gäller då graviditetspenning ej utges enligt socialförsäkringsbalken. Ersättning utges dock inte längre än 180 kalenderdagar.

Anmärkning

Bestämmelsen gäller i väntan på förändrad tillämpning hos Försäkringskassan. För det fall Riksdagen beslutar om införande av ny beräkningsfaktor vid fastställande av dagersättning från Försäkringskassan tillämpas den nya förmånsnivån vid beräkning av ersättning enligt denna bestämmelse.

§ 11 Övrigt

I tjänsten skadade eller förlorade egna persedlar ersätts efter prövning i varje särskilt fall.

3. Övriga bestämmelser

§ 12 Semester

Mom. 1 Semesterledighet utges enligt semesterlagen, dock ska utöver vad som sägs i semesterlagen från rätt till semesterledighet undantas arbetstagare som anställs för högst 3 månader.

Mom. 2 Arbetstagaren bör uttrycka önskemål om semesterns förläggning senast den 31 mars.

Arbetsgivaren bör meddela berörda arbetstagare om beslutad semester senast den 15 maj.

Anmärkningar

1. Semesterledighet bör förläggas under tid då arbetstagaren har lagstadgad semesterledighet i sin huvudanställning.
2. För önskemål om semester övrig tid på året bör arbetsgivaren, om det är möjligt utefter förutsättningarna, lämna besked en månad före önskad semester.

Mom. 3 Ersättning enligt kapitel 2 inbegriper semesterlön och semesterersättning med belopp som förutsätts i semesterlagen.

§ 13 Avstängning

Förseelser m.m.

1. En arbetstagare kan på grund av förseelse tillfälligt tas ur arbete och beredskap av arbetsgivaren. För denna tid ska arbetstagaren avstå samtliga ersättningar, om inte arbetsgivaren av särskilda skäl medger att viss del av ersättningarna får behållas.
2. Är en arbetstagare på sannolika skäl misstänkt för eller bevisligen skyldig till svårare fel eller försummelse i arbetet, brott som kan medföra fängelse eller svårare förseelse utom anställningen har arbetsgivaren rätt att i avvaktan på slutligt ställningstagande avstänga arbetstagaren från arbete och beredskap.

Avstängning kan även ske om det i övrigt finns vägande skäl.

Avstängning får ske för högst 30 kalenderdagar i sänder. Har utredning om förseelse upptagits av polis- eller åklagarmyndighet, gäller dock avstängningen längst intill dess beslut i åtalsfrågan meddelats eller domen vunnit laga kraft.

3. Under avstängning behåller arbetstagaren ersättning enligt § 4 mom.1.

Vid avstängning på grund av vägande skäl enligt punkt 2 andra stycket behåller arbetstagaren samtliga ersättningar som arbetstagaren enligt gällande förläggning av arbetstid och beredskap skulle ha fått.

Arbetsgivaren kan besluta om avstängning och att i samband med detta innehålla samtliga ersättningar, vid avstängning enligt punkt 2 första stycket om arbetsgivaren finner att särskilda skäl föreligger.

Om avstängningen inte åtföljts av annan disciplinär åtgärd än varning eller, om åtal väckts och arbetstagaren frikänns eller åtalet läggs ned ska arbetstagaren återfå samtliga innehållna ersättningar.

Medicinska skäl

4. Arbetsgivare kan meddela en arbetstagare förbud att arbeta för att förhindra att smitta sprids. Under ett sådant förbud behåller arbetstagaren samtliga ersättningar.
5. En arbetstagare kan meddelas förbud att arbeta i avvaktan på resultat av beordrad läkarundersökning enligt § 3 stycke 2. Under ett sådant förbud får arbetstagaren sjuklön med 77,6 procent av ersättningen enligt § 4 mom. 1.
6. En arbetstagare kan avstängas från arbete och beredskap för högst 30 kalenderdagar i sänder om arbetstagaren
  - a) vägrar genomgå läkarundersökning eller medicinsk undersökning enligt lag, förordning eller statlig myndighetsföreskrift, eller
  - b) vägrar att följa läkares föreskrift om vård.

Under sådan avstängning ska arbetstagaren avstå samtliga ersättningar.

7. Inför beslut om avstängning eller förbud att arbeta enligt punkt 2–6 ska arbetsgivaren genomföra överläggning med berörd lokal arbetstagarorganisation.

Arbetsgivaren kan fatta och verkställa beslut innan överläggningsskyldigheten fullgjorts om synnerliga skäl föranleder det.

Anmärkning

Denna bestämmelse ersätter 11, 12 och 14 §§ MBL.

§ 14 Disciplinpåföljd

1. En arbetstagare som i arbetet gjort sig skyldig till fel eller försummelse kan meddelas disciplinpåföljd i form av skriftlig varning.

Disciplinpåföljd får dock inte meddelas en arbetstagare för att arbetstagaren har deltagit i strejk eller jämförlig stridsåtgärd.

2. Har arbetsgivaren anmält felet eller försummelsen enligt punkt 1 till polis- eller åklagarmyndighet, får arbetsgivaren inte inleda eller fortsätta disciplinärt förfarande med anledning av den förseelsen.
3. Innan fråga om disciplinpåföljd avgörs ska berörd arbetstagare ges tillfälle att yttra sig och lokal arbetstagarorganisation underrättas om den tilltänkta åtgärden. Organisationen har rätt till överläggning i frågan. Överläggningen ska påkallas senast 7 kalenderdagar efter det att underrättelsen mottagits.

Anmärkning

Denna bestämmelse ersätter 11, 12 och 14 §§ MBL.

4. Den skriftliga varningen ska meddelas på sådant sätt att tvekan inte kan uppstå om anledningen till åtgärden.

§ 15 Anställningens upphörande

Mom. 1 Den ömsesidiga uppsägningstiden är 3 månader.

Arbetstagare, som lämnar sin anställning utan att följa gällande uppsägningstid, mister inestående ersättningar enligt detta avtal.

Mom. 2 Avvikelser från lagen om anställningsskydd (LAS).

Bestämmelserna i 11 och 28 §§ LAS gäller inte. Oavsett vad som föreskrivs i 15, 30 a och 31 §§ LAS gäller inte någon skyldighet att ge underrättelse, varsel och besked.

§ 16 Turordning och företrädesrätt m.m.

Oavsett vad 5, 5 a, 22 och 25 §§ LAS föreskriver gäller följande.

Mom. 1 Turordning vid uppsägning på grund av arbetsbrist sker med hänsyn enbart till den anställningstid som intjänats enligt RiB.

Mom. 2 Arbetstagare som har sagts upp på grund av arbetsbrist har företrädesrätt till återanställning i den verksamhet där de tidigare har varit sysselsatta. Företrädesrätten gäller dock endast till sådan anställning där RiB är tillämpligt och under förutsättning att arbetstagaren har tillräckliga kvalifikationer.

En förutsättning för företrädesrätt till återanställning är att arbetstagaren har varit anställd inom RiB:s tillämpningsområde sammanlagt mer än 12 månader under de senaste 3 åren.

Mom. 3 Endast anställningstid i sådan anställning där RiB är tillämpligt tillgodoräknas för övergång till tillsvidareanställning inom RiB:s tillämpningsområde.

§ 17 Utbetalande av ersättning

Ersättning enligt §§ 3–10 utbetalas månadsvis. Övriga ersättningar enligt detta avtal utbetalas enligt de utbetalningsrutiner som i övrigt tillämpas av arbetsgivaren.

§ 18 Skyddsutrustning

Arbetstagare tillhandahålls skyddsutrustning enligt Arbetsmiljöverkets bestämmelser. Komplettering av denna utrustning kan ske om enskild överenskommelse träffas.

§ 19 Avtalsförsäkringar, pensioner m.m.

Parterna konstaterar

att arbetstagare omfattas av KAP-KL, AKAP-KL, Avgiftsbefrielseförsäkring, AGS-KL, TFA-KL och TGL-KL i enlighet med gällande försäkringsvillkor,

att för arbetstagare tillämpas vid varje tidpunkt gällande kommunala pensionsavtal,

att §§ 3–8 i detta avtal anses utgöra pensionsgrundande lön.